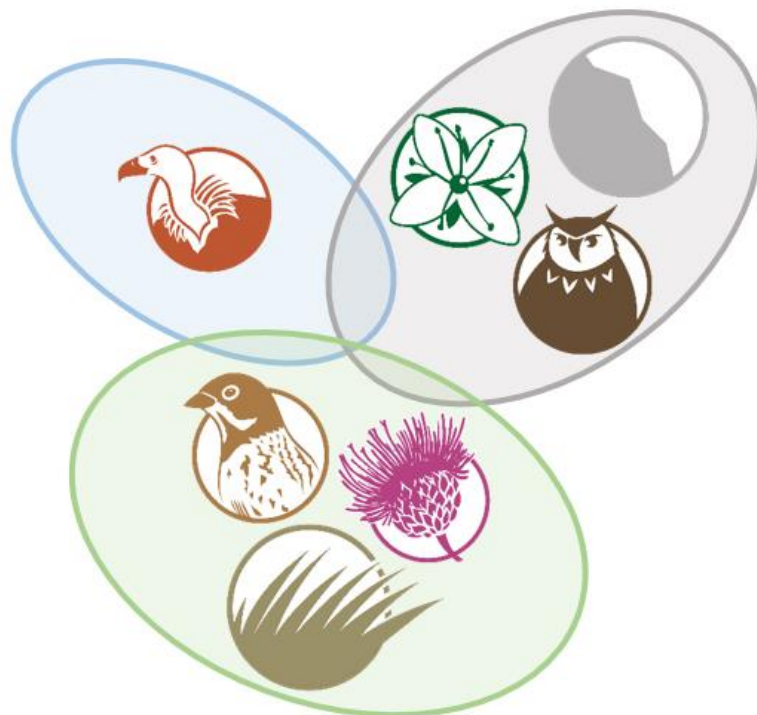

LIKE

Living
on the
Karst
Edge

Edukativni program

PRIRODA 2000

Autorski tim:

dr. sc. Ana Barešić, Prirodoslovni muzej Rijeka, kustosica botaničarka (idejni koncept i sadržaj)

Anita Hodak, prof. lik. kulture, Prirodoslovni muzej Rijeka, muzejska pedagoginja

dr. sc. Željka Modrić Surina, Prirodoslovni muzej Rijeka, viša kustosica botaničarka, ravnateljica

Suradnici za stručni dio:

dr. sc. Matej Varga, mag. ing. geod. et geoinf. (područje Natura 2000)

dr. sc. Primož Kmecl, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(vrtna strnadica)

Slavko Brana, dipl. ing. šum., JU Natura Histrica (nerazgranjeni srpac)

Luka Meštrović, mag.geogr., JU Natura Histrica (suhi krški travnjaci)

dr. sc. Boštjan Surina, izv. prof., kustos botaničar, PMR (Tommasinijeva merinka)

dr. sc. Tomaž Mihelič, Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

(velika ušara)

Vedran Lucić, dipl. ing. biologije, udruga BIOM (bjeloglavi sup)

Ovaj materijal nastao je uz financijsku podršku Europske unije, u okviru projekta „LIKE - *Living on the Karst Edge*“, koji se provodi u sklopu programa suradnje INTERREG V-A Slovenija - Hrvatska 2014.-2020.

Za sadržaj su odgovorni isključivo autorski i stručni tim i ne može se smatrati službenim stavom Europske unije.

dr. sc. Ana Barešić

Budi zaštitnik prirode 1 (Natura 2000)

(1. radionica)

Osnovna tema:

Zaštita prirode i staništa i vrste područja Natura 2000.

NATURA 2000 je ekološka mreža Europske Unije koja obuhvaća područja važna za očuvanje ugroženih vrsta biljaka, životinja i stanišnih tipova, s osnovnim ciljem zaštite bioraznolikosti za buduće naraštaje.

Ključne informacije za prenijeti:

- ✓ Natura 2000 je ekološka mreža Europske unije koja obuhvaća područja važna za očuvanje bioraznolikosti
- ✓ najveća je mreža zaštićenih područja na svijetu
- ✓ u Hrvatskoj postoji 8 nacionalnih parkova i 11 parkova prirode
- ✓ u Sloveniji postoji 1 nacionalni park i 2 regionalna parka

Predstavljanje teme:

Pitanja za razgovor/raspravu (primjer! – pitanja uvijek prilagođavamo situaciji i grupi!):
(za mlađi uzrast)

- ? U kojem gradu živite? A državi? A znate li na kojem kontinentu i što je to uopće kontinent?
- ? Kako biste rekli što je to priroda? Zašto je važno štititi prirodu, biljke i životinje?
- ? Kako sve štitimo prirodu, biljke i životinje? Kako ih vi štitite (npr. sami ih štitimo, država ih štiti, itd.)?

(za stariji uzrast)

- ? Što je Europska unija? Koliko država obuhvaća? Je li Hrvatska u Europskoj uniji?
- ? Kako biste rekli što je to priroda? Zašto je važno štititi prirodu, biljke i životinje?
- ? Kako sve štitimo prirodu, biljke i životinje? Kako ih vi štitite (npr. sami ih štitimo, država ih štiti, itd.)?

Tijek radionice (preporuka):

Predškolski uzrast (3-6 godina) i djeca s teškoćama u razvoju (ukupno trajanje 45 do 60 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici. Sudionicima se podijele kartice s imenima koje si uz pomoć voditeljice pričvrste na odjeću. Pri predstavljanju sudionici odgovore i koja je njihova najdraža biljka, životinja ili mjesto u prirodi.	10 minuta

Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratki opis) te započinje razgovor sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Potom kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	10 - 15 minuta
Igra (slagalice) <i>„Bio/la sam danas u posebnoj parku!“</i>	Sudionici će slagati slagalicu s Republikom Hrvatskom/Slovenijom na kojoj su ucrtana zaštićena područja - nacionalni parkovi i parkovi prirode. Sudionike ćemo podijeliti u grupe po 3-4 i svatko će imati svoju slagalicu za složiti.	15 - 25 minuta
Ponavljjanje (igra dan-noć)	Dodatna pojašnjenja i ponavljanje uz primjere iz života te završetak radionice. Ponavljat ćemo uz igru dan-noć, a za pojmove uzeti npr. nacionalni park, park prirode, zaštita prirode itd. (Trajanje ovisi o tijeku radionice.)	5 minuta
Procjena	Kratki razgovor o radionici, povratne informacije od sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	5 minuta
Ukupno trajanje:		45 - 60 minuta

Osnovnoškolski uzrast (1.-4. razred) (ukupno trajanje do 90 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici, podijele im se kartice na koje napišu svoje ime te ih pričvrste na odjeću.	10 minuta
Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratki opis) te započinje s razgovorom sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Nakon toga kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	15 - 20 minuta
Igra (slagalice) <i>„Bio/la sam danas u posebnoj parku!“</i>	Sudionici će slagati slagalicu s Republikom Hrvatskom/Slovenijom na kojoj su ucrtana zaštićena područja - nacionalni parkovi i parkovi prirode. Sudionike ćemo podijeliti u grupe po 3-4 i svatko će imati svoju slagalicu za složiti.	25 - 30 minuta
Ponavljjanje	Dodatna pojašnjenja i ponavljanje uz razgovor o primjerima iz života.	10 minuta
Igra (dan-noć)	Dodatna igra za ponavljanje i učvršćivanje znanja, uz primjere iz života te završetak radionice. Ponavljat ćemo uz igru dan-noć, a za pojmove uzeti one vezane uz Natura 2000 područja. (Trajanje ovisi o tijeku radionice.)	10 - 15 minuta
Procjena	Završne napomene i završetak radionice, kratki razgovor o radionici, pružanje povratnih informacija od sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	5 minuta
Ukupno trajanje:		75 - 90 minuta

Osnovnoškolski uzrast (5.-8. razred) (ukupno trajanje do 90 minuta):

Aktivnost	Kratki opis:	Okvirno trajanje (preporuka):
Upoznavanje	Radionica započinje upoznavanjem tijekom kojeg se predstave svi sudionici, podijele im se kartice na koje napišu svoje ime te ih pričvrste na odjeću.	10 minuta
Predstavljanje teme (prezentacija i pitanja za razgovor i raspravu)	Voditeljica potom predstavlja temu (naslov i kratki opis) te započinje razgovor sa sudionicima kako bi procijenila nivo znanja i daljnji tijek radionice. Trajanje ovog dijela ovisi o grupi. Potom kroz prezentaciju i razgovor dublje predstavlja temu. Vidi <i>Pitanja za razgovor/raspravu</i> .	15 - 20 minuta
Igra (slagalice) <i>„Bio/la sam danas u posebnoj parku!“</i>	Sudionici će slagati slagalicu s Republikom Hrvatskom/Slovenijom na kojoj su ucrtana zaštićena područja - nacionalni parkovi i parkovi prirode. Sudionike ćemo podijeliti u grupe po 3-4 i svatko će imati svoju slagalicu za složiti. Postoje 2 vrste slagalica - s nacionalnim parkovima i s parkovima prirode. Po završetku slaganja slagalica svaka grupa na zajednički plakat ucrtava određeni broj područja sa svoje slagalice te dobijemo zajednički prikaz sa svim zaštićenim područjima na jednoj karti. Po završetku radionice sudionici dobivaju listić sa zaštićenim područjima Hrvatske/Slovenije, uključujući nacionalne parkove, parkove prirode i područja Natura 2000.	15 - 20 minuta
Ponavljanje	Dodatna pojašnjenja i ponavljanje uz razgovor o primjerima iz života.	10 minuta
Igra (kviz-zviz)	Ponavljat ćemo uz kratki kviz vezan uz naučene pojmove. Sudionike ćemo podijeliti u dvije grupe te naizmjenice postavljati pitanja. Ukoliko prva grupa ne odgovori točno, druga ima pravo odgovora. Grupa s najviše točnih odgovora je pobjednik. Kviz je dio „Zelene knjige znanja“ te po završetku kviza svi sudionici dobivaju listić s pitanjima.	20 - 25 minuta
Procjena	Završne napomene i završetak radionice, kratki razgovor o radionici, povratne informacije sudionika i na kraju pospremanje prostora i korištenih stvari.	5 minuta
Ukupno trajanje:		75 - 90 minuta

*Opis igara/aktivnosti:*1. **„Bio/la sam danas u posebnom parku!“** (zaštićena područja u mojem kraju).

Cilj igre je naučiti više o zaštiti prirode te području „Natura 2000“ pomoću karte Hrvatske/Slovenije s označenim zaštićenim područjima (nacionalnim parkovima i parkovima prirode). Sudionici će sami sastaviti vlastitu kartu a potom predstaviti rezultate na zajedničkom grupnom plakatu. Nakon završetka aktivnosti sa sudionicima će se raspraviti o načinima zaštite prirode i tome kako oni mogu pridonijeti. Kroz cijelu aktivnost sudionici će raditi u timu.

Pojmovi: zaštita prirode, Natura 2000, nacionalni parkovi (NP), parkovi prirode (PP)

Materijal: slagalica – karta Hrvatske/Slovenije s NP, slagalica – karta Hrvatske/Slovenije s PP, listići s pitanjima za kviz

Izvedba:

Sudionike podijelimo u grupe od 3-5 osoba. Svaka grupa će slagati svoju slagalicu, svaka je slagalica označena na poleđini posebnim oznakama. Dijelove slagalica sakrijemo po prostoru na raspolaganju (npr. školi) i kažemo sudionicima da ih pronađu te zatim dođu na mjesto okupljanja gdje moraju svaki dio staviti u pripadajuću kutiju (prema boji na slagalici) koju ste pripremili. Kad pronađemo sve dijelove, svakoj grupi dodijelimo jednu slagalicu (kutiju) koju potom mora složiti. Nakon što ju složi ima zadatak označiti nacionalne parkove ili parkove prirode svojih slagalica na posebnim listićima koji ima svaki član grupe. Potom svaka grupa na velikoj zajedničkoj karti za sve sudionike označi određen dio nacionalnih parkova i parkova prirode prema svojim pojedinačnim kartama, te tako svi zajedno izrade plakat sa svim nacionalnim parkovima i parkovima prirode u Hrvatskoj/Sloveniji. Na kraju povežite sve još jednom s područjem Natura 2000 pritom koristeći izrađene karte. (Ovakvim načinom rada potičemo zajedništvo, timski rad i usmjerenost prema zajedničkom cilju.)

Priprema materijala:

Sve listiće iz Zelene knjige ispišite onoliko puta koliko je potrebno za radionicu s obzirom na broj sudionika. Predloške slagalica sa zaštićenim područjima ispišite po mogućnosti na tvrdem papiru te ih izrežite prema zadanim linijama. Na poleđini potom označite sve komade jedne slagalice na isti način (npr. kružićima različitih boja). Ispišite onoliko karata koliko ćete imati grupa (npr. za grupu djece od 20, podijelite ih u 5 grupa, te ispišite 3 karte Hrvatske s nacionalnim parkovima te sve dijelove iste karte označite na poleđini drugačijom bojom, i 2 karte Hrvatske s parkovima prirode čije dijelove također označite različitom bojom na poleđini).

2. **„Kviz-zviz!“**

Cilj igre je učvrstiti znanje naučeno kroz radionicu i povećati nivo znanja i svijesti o Natura 2000 području i ostalim zaštićenim područjima.

Pojmovi: zaštita prirode, Natura 2000, nacionalni parkovi (NP), parkovi prirode (PP)

Materijal: plakat/ploča za zapisivanje rezultata, markeri

Izvedba:

Sudionike podijelimo u dvije grupe. Imamo 10 pitanja koja naizmjenično postavljamo. Ukoliko prva grupa ne odgovori, druga grupa ima pravo odgovora. Pobjeđuje grupa s više točnih odgovora. Odgovore bilježimo na plakat/ploču kako bismo svi mogli pratiti rezultat.

Završna riječ

Dragi korisnici,

nadamo se da će Vam ovaj edukativni program pomoći u osmišljavanju radionica ili aktivnosti vezanih uz zaštitu prirode te da ćete iz njega uspjeti naučiti i ponešo o vrstama koje su bile proučavane u sklopu projekta LIKE. Zamišljen je kao početno mjesto gdje možete dobiti osnovne spoznaje upravo o tim vrstama, poteškoćama s kojima se susrećemo u zaštiti njih samih kao i staništa na kojima žive, no ujedno nam nudi i spoznaje o tome kako im pomoći. Nadamo se da će Vam biti početno mjesto za razvijanje vlastitih edukativnih aktivnosti i prenošenja ovih spoznaja na buduće naraštaje. Ukoliko imate bilo kakva dodatna pitanja ili komentare vezane uz sam program, molimo Vas da ih uputite na adresu e-pošte ana.baresic@gmail.com.

Sretno s radionicama!